

NGHIÊN CỨU CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUẢN LÝ GIÁO DỤC HÒA NHẬP CHO HỌC SINH KHUYẾT TẬT THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM, HƯỚNG NGHIỆP TẠI CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ QUẬN NAM TỪ LIÊM, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Nguyễn Thị Quỳnh, Nguyễn Thị Mai Linh
Trường Đại học Thủ Đô Hà Nội

Tóm tắt: Nghiên cứu đã tiến hành khảo sát những yếu tố ảnh hưởng đến quản lý giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS quận Nam Từ Liêm, Thành phố Hà Nội bao gồm các yếu tố sau: Năng lực của cán bộ quản lý nhà trường; Năng lực thực hiện giáo dục hòa nhập của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS; Đặc điểm của học sinh khuyết tật tại các trường THCS; Các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, môi trường giáo dục của nhà trường; Sự tham gia của cha mẹ học sinh vào giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS; Sự phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt; Các chính sách về thực hiện giáo dục hòa nhập ở trường THCS. Kết quả nghiên cứu của bài viết đã phân tích và đánh giá mức độ ảnh hưởng của các yếu tố, trong đó có những yếu tố tác động tích cực và có những yếu tố tác động tiêu cực tới các hoạt động giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: Học sinh khuyết tật, hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS, quản lý giáo dục hòa nhập, yếu tố ảnh hưởng.

Nhận bài ngày 10.10.2024; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 27.12.2024
Liên hệ tác giả: Nguyễn Thị Quỳnh; email: ntquynh@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hiện nay, giáo dục hòa nhập (GDHN) là một xu thế của thời đại và được thực hiện ở hầu hết các quốc gia trên thế giới. Ở đó, học sinh khuyết tật được hưởng mọi quyền lợi, được học tập, hòa nhập vui chơi cùng môi trường với các học sinh bình thường cùng độ tuổi khác. Vì vậy, GDHN là hoạt động có ý nghĩa hết sức quan trọng và lớn lao không chỉ đối với gia đình có con khuyết tật, với bản thân học sinh khuyết tật và những học sinh bình thường và cả toàn xã hội. Trong cuốn *Giáo dục hòa nhập trẻ khuyết tật bậc tiểu học*, tác giả Lê Văn Tạc khẳng định, cần nhìn nhận trẻ khuyết tật như những trẻ em khác vì các em có một số năng lực nhất định, vì vậy các em phải được tham gia bình đẳng trong mọi hoạt động của cộng đồng [6]. Tác giả Nguyễn Xuân Hải đã phân tích cơ sở lý luận của trẻ có hoàn cảnh đặc biệt và các mô hình giáo dục, trong đó có các loại hình trường lớp dạy trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, các mô hình giáo dục trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt trên thế giới và ở Việt Nam [3].

Trong những năm qua, cùng với sự phát triển giáo dục nói chung, GDHN cho học sinh khuyết tật đã đạt được những thành quả quan trọng về nhiều mặt. Bên cạnh đó, các trường

THCS Quận Nam Từ Liêm cũng gặp nhiều khó khăn trong quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Nhận thức được tầm quan trọng của việc nâng cao chất lượng quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật tại các trường THCS, hướng tới việc nghiên cứu, tìm hiểu các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS trên địa bàn Quận Nam Từ Liêm, Thành phố Hà Nội.

Qua đó, bài nghiên cứu tập trung vào các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp bao gồm: Năng lực của cán bộ quản lý nhà trường; Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS; Đặc điểm của học sinh khuyết tật tại các trường THCS; Các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, môi trường giáo dục của nhà trường; Sự tham gia của cha mẹ học sinh vào GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS; Sự phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt; Các chính sách về thực hiện GDHN ở trường THCS.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm ở trường THCS

Theo Luật Giáo dục số 43/2019/QH14 ngày 14 tháng 06 năm 2019 của Quốc Hội: "GDHN là phương thức giáo dục nhằm đáp ứng nhu cầu và khả năng khác nhau của người học; bảo đảm quyền học tập bình đẳng, chất lượng giáo dục, phù hợp với nhu cầu, đặc điểm và khả năng của người học; tôn trọng sự đa dạng, khác biệt của người học và không phân biệt đối xử" [5].

GDHN cho học sinh là phương thức giáo dục để học sinh khuyết tật được học chung với học sinh bình thường có cùng độ tuổi theo học chương trình chung tại cơ sở giáo dục nhằm hỗ trợ để phát triển và đáp ứng những nhu cầu phù hợp với đặc điểm cá nhân giúp học sinh hòa nhập cộng đồng. GDHN đòi hỏi sự hỗ trợ cần thiết để học sinh phát triển hết mọi khả năng của mình. Sự hỗ trợ này bao gồm việc điều chỉnh chương trình, các đồ dùng dạy học, dụng cụ hỗ trợ đặc biệt, các kỹ năng giảng dạy đặc thù.

Theo tác giả Nguyễn Xuân Hải: "Quản lý GDHN là sự tác động có kế hoạch, có tổ chức, có định hướng của chủ thể quản lý đến đối tượng quản lý dựa theo những yêu cầu có tính chất khách quan về lý luận và thực tiễn GDHN nhằm đạt được các mục tiêu quản lý đã đề ra" [3].

Quản lý GDHN là quá trình chủ thể quản lý xác định mục tiêu, xây dựng kế hoạch, vạch ra những phương hướng, tìm kiếm biện pháp, huy động các nguồn lực, triển khai thực hiện, đôn đốc, giám sát, điều chỉnh và đưa ra những quyết định sáng suốt, kịp thời nhằm thực hiện được các mục tiêu, hỗ trợ để phát triển và đáp ứng những nhu cầu phù hợp với đặc điểm cá nhân nhằm hòa nhập cộng đồng.

Học sinh khuyết tật là học sinh có tình trạng giảm hoặc mất khả năng về cấu trúc hoặc các chức năng cơ thể hoạt động không bình thường dẫn đến gặp khó khăn nhất định về học tập trong nhà trường.

Theo Chương trình giáo dục phổ thông Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ban hành theo Thông tư số 32/2018/BGDĐT nêu rõ: Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời

sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi; thông qua đó, chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, hiểu biết mới, kỹ năng mới góp phần phát huy tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai [2].

Quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS là những biện pháp tác động của chủ thể quản lý mang tính mục đích, có kế hoạch đến quá trình tổ chức GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp nhằm hỗ trợ để phát triển và đáp ứng những nhu cầu phù hợp với đặc điểm cá nhân giúp học sinh hòa nhập cộng đồng.

Theo tiếp cận chức năng, quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại trường trung học cơ sở thể hiện ở 04 khâu như sau: lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra, đánh giá GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại trường trung học cơ sở.

2.2. Đặc điểm quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS

2.2.1. Học sinh khuyết tật cấp THCS

Học sinh khuyết tật cấp THCS là học sinh có tình trạng giảm hoặc mất khả năng về cấu trúc hoặc các chức năng cơ thể hoạt động không bình thường dẫn đến gặp khó khăn nhất định về học tập tại trường THCS.

Các đặc điểm của học sinh khuyết tật cấp THCS:

+ Học sinh khuyết tật cấp THCS có đặc điểm về tri thức rất chậm chạp, thu nhận thông tin kém.

+ Học sinh khuyết tật cấp THCS gặp khó khăn trong học tập do trí nhớ có đặc điểm chậm nhớ, mai quên, có vốn từ nghèo nàn, gặp khó khăn trong diễn đạt.

+ Học sinh khuyết tật cấp THCS có một số đặc trưng về tình cảm, có nhiều phản ứng mang tính xúc cảm khác nhau, đôi khi thờ ơ với sự vật xung quanh, lảng tránh chơi trò chơi tập thể và ít chủ động chơi với các bạn.

2.2.2. Đặc điểm quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS

Quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật cấp THCS thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp có các đặc điểm sau:

+ Quản lý lập kế hoạch GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cần xác định các mục tiêu cần đạt, nội dung thực hiện, phương thức tổ chức thực hiện. Khi đó, Hiệu trưởng cần có các căn cứ, cơ sở để lập kế hoạch một cách chi tiết, rõ ràng, đầy đủ.

+ Quản lý tổ chức thực hiện GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cần đảm bảo điều kiện và phối hợp các hoạt động để các hoạt động diễn ra trong điều kiện thuận lợi, theo đúng tiến trình đã đặt ra.

+ Quản lý chỉ đạo thực hiện GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cần tạo môi trường lành mạnh, hợp tác, thuận lợi cho việc thực hiện kế hoạch GDHN cho học sinh khuyết tật.

+ Để giúp GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động giáo dục ở các trường THCS đạt hiệu quả thì quản lý kiểm tra, đánh giá GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động giáo dục sẽ là nhân tố quan trọng để điều chỉnh, định hướng GDHN cho học sinh khuyết tật đúng mục tiêu, nội dung đã đề ra.

2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại trường THCS bao gồm các yếu tố chủ quan và khách quan, có thể kể đến các yếu tố cơ bản như sau:

Năng lực của cán bộ quản lý nhà trường: Nếu cán bộ quản lý nhận thức không đúng sẽ dẫn đến thực hiện hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp hòa nhập học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp và quản lý GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp không đạt hiệu quả mong muốn về thời gian, công sức. Nếu cán bộ quản lý và giáo viên nhận thức đúng dẫn tầm quan trọng của giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp sẽ giúp cho học sinh khuyết tật được phát huy khả năng, năng lực của học sinh. Bên cạnh đó, các cán bộ quản lý luôn tạo điều kiện tốt nhất về vật chất và tinh thần giúp giáo viên có thêm động lực để phát huy hết năng lực của mình và tạo môi trường sư phạm tốt cho học sinh khuyết tật.

Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS: Trong các yếu tố chủ quan thì yếu tố này có tác động lớn đến quản lý GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Nếu giáo viên được bồi dưỡng, nâng cao chuyên môn về xác định các nhu cầu của trẻ khuyết tật, xác định được mục tiêu, nội dung và thông qua đó xác định các mục tiêu, nội dung, phương pháp GDHN học sinh khuyết tật (mỗi học sinh có một mục tiêu, nội dung, phương pháp giáo dục khác nhau) thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp sẽ giúp hoạt động này đạt hiệu quả cao.

Đặc điểm của học sinh khuyết tật tại các trường THCS: Mỗi học sinh đều có đặc điểm khác nhau, không có học sinh nào giống học sinh nào dù có cùng dạng khuyết tật. Đặc điểm cá nhân đáp ứng được các đòi hỏi của một hoạt động nhất định nào đấy và là điều kiện để thực hiện có kết quả hành động đó. Học sinh khuyết tật khi tiến hành thực hiện nhiệm vụ thường không biết bắt đầu từ đâu và lần lượt theo các bước như thế nào. Khi hướng dẫn, giáo viên nên xác định nhiệm vụ đó gồm có bước nào bằng cách chia nhỏ các hoạt động và trình tự các bước tiến hành. Hệ thống các bước, số lượng các bước nhiều hay ít tùy thuộc vào năng lực của học sinh khuyết tật. Luôn luôn theo dõi, kiểm tra việc thực hiện nhiệm vụ của học sinh khuyết tật để có cách điều chỉnh, bổ sung kịp thời.

Các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, môi trường giáo dục của nhà trường THCS: các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị và môi trường giáo dục có vai trò quan trọng trong trọng việc nâng cao chất lượng GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp. Điều đó giúp học sinh đảm bảo các nhu cầu học tập, phát triển trong môi trường giáo dục. Nhà trường cần chuẩn bị tốt các ngân sách để tạo mọi điều kiện tốt nhất, đảm bảo nhu cầu của học sinh, nhất là đối với học sinh khuyết tật. Tạo môi trường thân thiện, nơi học sinh khuyết tật và học sinh bình thường có thể giao tiếp, hợp tác với nhau, tổ chức hoạt động phong phú, giúp học sinh hòa nhập và phát triển bản thân.

Sự tham gia của cha mẹ học sinh vào GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS: cha mẹ học sinh phối hợp và hợp tác với nhà trường trong việc giáo dục học sinh khuyết tật. Hiện nay, nhiều cha mẹ học sinh né tránh, không thừa nhận con em có khiếm khuyết nên trẻ không được hỗ trợ kịp thời cũng như không được hưởng chính sách riêng dành cho học sinh khuyết tật, đây cũng là một trong những khó khăn cho giáo viên khi GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt

động trải nghiệm, hướng nghiệp. Vì vậy, nâng cao nhận thức cho phụ huynh học sinh bởi họ là những người lo lắng, quan tâm đến những đứa con không may bị thiệt thòi của mình. Phụ huynh là những người gần gũi nhất với học sinh khuyết tật nên hiểu được quá trình phát triển, nhu cầu và năng lực của các em, thái độ tích cực của cha mẹ sẽ tạo thuận lợi cho việc hòa nhập của trẻ với nhà trường và xã hội. Chính vì vậy gia đình học sinh khuyết tật có những vai trò đặc biệt quan trọng.

Sự phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt: Nhà trường và chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt có vai trò khác nhau đối với quản lý GDHN. Trong mối quan hệ đó thì nhà trường được xem là trung tâm, chủ động, định hướng trong việc phối hợp với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt. Thông qua đó, nhà trường phối hợp với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt để đạt hiệu quả cao trong quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại nhà trường.

Các chính sách về thực hiện GDHN ở trường THCS: Hiện nay, công tác chăm sóc, giáo dục đối với học sinh khuyết tật nói chung và trong nhà trường phổ thông nói riêng được thực hiện theo các văn bản pháp luật quy như: Thông tư 03/2018/TT-BGDĐT quy định về GDHN đối với người khuyết tật đã tạo hành lang pháp lý về mặt GDHN cho học sinh khuyết tật. Hiệu trưởng trường THCS cần căn cứ vào các chính sách hiện hành của cơ quan quản lý nhà nước để tổ chức chỉ đạo hoạt động của nhà trường. Cán bộ quản lý cần hiểu sâu sắc về mục tiêu, chiến lược, đường lối phát triển GDHN ở cơ sở giáo dục như: chính sách GDHN cho học sinh khuyết tật phải thống nhất với mục tiêu các cấp quản lý, dựa trên các điều kiện của nhà trường, các chính sách về nguồn nhân lực về GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp ở trường THCS.

2.4. Kết quả khảo sát ảnh hưởng của các yếu tố đến quản lý GDHN thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS Quận Nam Từ Liêm, Thành phố Hà Nội

2.4.1. Giới thiệu khảo sát

- *Mục đích khảo sát:* Nhằm mục đích đánh giá khách quan về ảnh hưởng của các yếu tố đến quản lý GDHN thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS trên địa bàn quận Nam Từ Liêm, từ đó tìm ra những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân và đưa ra những biện pháp nhằm phát huy ảnh hưởng tích cực và hạn chế những ảnh hưởng tiêu cực.

- *Nội dung khảo sát:* khảo sát các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS trên địa bàn quận Nam Từ Liêm, bao gồm các yếu tố chủ quan và yếu tố khách quan.

- *Phương pháp khảo sát:* Để đánh giá thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS trên địa bàn quận Nam Từ Liêm, nhóm nghiên cứu sử dụng phương pháp điều tra xã hội học, đồng thời sử dụng phương pháp tổng hợp, phân tích, đánh giá nguồn dữ liệu sơ cấp để kết luận nghiên cứu. Khảo sát được tiến hành trên 6 cán bộ quản lý và 49 giáo viên tại một số trường THCS trên địa bàn quận Nam Từ Liêm. Chúng tôi thiết kế bảng hỏi trên nền tảng Google Form và gửi đến cán bộ quản lý và giáo viên thông qua mạng xã hội Facebook, Zalo và Gmail. Số liệu và thông tin được phân tích từ tháng 08-09/2024.

- *Thang đo khảo sát:* Tác giả nghiên cứu sử dụng thang đo 4 mức độ: Rất ảnh hưởng (4 điểm), Ảnh hưởng (3 điểm), Ít ảnh hưởng (2 điểm), Không ảnh hưởng (1 điểm). Với điểm trung bình trung (TBC) được quy ước với thang đo 4 mức độ (Không ảnh hưởng: $1.0 < \text{ĐTB} < 1.75$; Ít ảnh hưởng: $1.75 < \text{ĐTB} < 2.5$; Ảnh hưởng: $2.5 < \text{ĐTB} < 3.25$; Rất ảnh

hưởng: $3.25 < \text{ĐTB} < 4$). Kết quả khảo sát được tổng hợp, thống kê và xếp thứ bậc trung bình qua các bảng số liệu sau:

2.4.2. Kết quả khảo sát

Bảng 1: Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS

TT	Nội dung	Mức độ cần thiết								ĐTB	Thứ bậc
		Rất ảnh hưởng		Ảnh hưởng		Ít ảnh hưởng		Không ảnh hưởng			
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%		
1	Năng lực của cán bộ quản lý nhà trường	20	36,36	25	45,45	10	18,18	0	0,0	3,18	2
2	Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS	20	36,36	26	47,27	9	16,36	0	0,0	3,2	1
3	Đặc điểm của học sinh khuyết tật tại các trường THCS	19	34,55	24	43,64	8	14,55	4	7,27	3,05	4
4	Các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, môi trường giáo dục của nhà trường	19	34,55	24	43,64	10	18,18	2	3,64	3,09	3
5	Sự tham gia của cha mẹ học sinh vào GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS	19	34,55	23	41,82	9	16,36	4	7,27	3,04	5
6	Sự phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt	19	34,55	22	40,00	10	18,18	4	7,27	3,02	6
7	Các chính sách về thực hiện GDHN ở trường THCS	18	32,73	22	40,00	12	21,82	3	5,45	3,0	7
	Trung bình chung									3,08	

Kết quả bảng 1 cho thấy:

Yếu tố ảnh hưởng nhiều nhất là *Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS* với 3,20 điểm xếp ở thứ bậc 1. Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách là yếu tố quan trọng, quyết định đến sự thành công của chương trình giáo dục này. Để phát huy tối đa năng lực của họ, cần được bồi dưỡng, đào tạo về chuyên môn, nghiệp vụ.

Các yếu tố tiếp theo là *Năng lực của cán bộ quản lý nhà trường* (3,18 điểm, thứ bậc 2); *Các điều kiện về nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị, môi trường giáo dục của nhà trường* (3,09 điểm, thứ bậc 3); *Đặc điểm của học sinh khuyết tật tại các trường THCS* (3,05 điểm, thứ bậc 4); *Sự tham gia của cha mẹ học sinh vào GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS* (thứ bậc 5, 3,04 điểm); *Sự phối hợp giữa nhà trường với chuyên gia trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt* (3,02 điểm, thứ bậc 6).

Yếu tố về *Các chính sách về thực hiện GDHN ở trường THCS* xếp hạng cuối cùng với điểm trung bình là 3,00 điểm. Khi thực hiện các chính sách về GDHN, chính sách về thực hiện GDHN chưa được thực hiện nghiêm túc, một số chính sách chưa khả thi, chưa đạt hiệu quả khi thực hiện.

Công tác quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp chưa nhận được sự quan tâm của các cấp quản lý, mặt khác, một số CBQL chưa huy động sự tham gia đóng góp của cha mẹ học sinh, của các tổ chức đoàn thể, các doanh nghiệp và cộng đồng xã hội xuất phát từ nguyên nhân kỹ năng và kinh nghiệm quản lý của lãnh đạo nhà trường, vào năng lực vận động xã hội của nhà trường còn yếu kém.

Theo chia sẻ của CBQL ở một số nhà trường THCS: Giáo viên tại trường THCS hiện nay đều kiêm nhiệm công tác GDHN, họ chưa được bồi dưỡng về các phương thức thực hiện GDHN học sinh khuyết tật nói chung và thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp nói riêng. Nhà trường cũng chưa tổ chức các buổi tập huấn nhằm bồi dưỡng phương thức GDHN học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp cho giáo viên, do vậy, hiệu quả GDHN cho học sinh khuyết tật vẫn chưa đạt hiệu quả mong muốn.

Một số giáo viên THCS khi được hỏi cũng chia sẻ rằng: Một số phụ huynh học sinh còn né tránh, không chấp nhận con em có vấn đề, không biết gì về tình trạng con em hoặc có thái độ thờ ơ, mặc cho nhà trường xử lý nên chưa có sự phối hợp với nhà trường để hỗ trợ kịp thời cũng như không được hưởng chính sách riêng dành cho học sinh khuyết tật, đây cũng là một trong những khó khăn cho giáo viên khi GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp nói riêng và GDHN cho HS nói chung.

2.5. Đề xuất các biện pháp tăng cường sự ảnh hưởng tích cực và giảm thiểu những ảnh hưởng tiêu cực của các yếu tố đến quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp

Tăng cường sự chỉ đạo của Ban giám hiệu về quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp: Đây là một biện pháp quan trọng. Các cán bộ quản lý cần xây dựng kế hoạch chỉ đạo rõ ràng, phân công nhiệm vụ cụ thể để mọi người tham gia tích cực; đào tạo và bồi dưỡng giáo viên, tổ chức các chương trình tập huấn để giáo viên bồi dưỡng năng lực chuyên môn, nghiệp vụ, chia sẻ những kinh nghiệm và phương pháp hay trong hỗ trợ học sinh khuyết tật; chỉ đạo tổ chức các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp đa dạng, phong phú và phù hợp với học sinh khuyết tật.

Nâng cao năng lực của giáo viên trong thực hiện GDHN cho học sinh khuyết tật thông

qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp: Tổ chức bồi dưỡng cho giáo viên về năng lực thực hiện GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp có hiệu quả cần lập kế hoạch tổ chức các khóa bồi dưỡng ở trường hoặc cụm trường; cung cấp các kiến thức nền tảng về GDHN, các kiến thức về đặc điểm ngôn ngữ, hành vi, tư duy của học sinh khuyết tật; tạo điều kiện cho giáo viên dạy hòa nhập được bồi dưỡng thường xuyên, định kỳ; bồi dưỡng giáo viên lựa chọn nội dung kiến thức, các phương thức, nhận xét, đánh giá mức độ đạt được của học sinh

Tăng cường các điều kiện thực hiện về tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị về quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp: Nhà trường tăng cường các điều kiện về nguồn lực tài chính, cải thiện về cơ sở vật chất, có các phòng học riêng biệt dành cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp; cung cấp các thiết bị phù hợp với điều kiện của nhà trường và học sinh khuyết tật.

Huy động sự tham gia tích cực của cha mẹ học sinh, các lực lượng xã hội, các chuyên gia trong lĩnh vực GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp: Nhà trường xác định rõ trách nhiệm của từng chủ thể và sự phối hợp giữa các lực lượng có liên quan đến hoạt động GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp; Xây dựng các cơ chế phối hợp giữa gia đình – nhà trường – xã hội trong GDHN cho học sinh; Huy động sự phối hợp, hỗ trợ, ủng hộ của phụ huynh học sinh, các cơ quan chức năng và chính quyền địa phương cùng tham gia hoạt động GDHN cho học sinh khuyết tật tại nhà trường, gia đình và xã hội; Hỗ trợ Ban phụ huynh thành lập Hội phụ huynh học sinh khuyết tật để tạo cầu nối giữa nhà trường và gia đình trong GDHN cho học sinh khuyết tật; Tổ chức các buổi tập huấn để phụ huynh học sinh biết cách chăm sóc, giáo dục học sinh khuyết tật.

3. KẾT LUẬN

Học sinh khuyết tật cần được hưởng mọi quyền lợi, được học tập, được vui chơi, học tập, được hòa nhập trong cùng môi trường với các học sinh bình thường khác. Quản lý GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp chịu tác động và ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố trong đó, yếu tố Năng lực thực hiện GDHN của giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường THCS có ảnh hưởng lớn nhất. Vì vậy, quản lý GDHN cần có sự tác động có kế hoạch, có tổ chức, có định hướng của chủ thể quản lý đến các giáo viên, giáo viên chuyên trách, nhân viên trong nhà trường. Các giáo viên hòa nhập, giáo viên chuyên sách cần được trang bị đầy đủ kiến thức chuyên môn, kỹ năng thực hiện dạy học hòa nhập, cũng như đồ dùng dạy học hỗ trợ để thực hiện tốt nhất các mục tiêu GDHN cho học sinh khuyết tật thông qua hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp tại các trường THCS trên địa bàn quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư 03/2018/TT-BGDĐT quy định về giáo dục hòa nhập đối với người khuyết tật*, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông - Hoạt động trải nghiệm và hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp*, Hà Nội.
3. Nguyễn Xuân Hải (2010), *Quản lý giáo dục hòa nhập*, Tái bản năm 2018, Nxb ĐHSP, Hà Nội.
4. Nguyễn Đức Hữu (2016), *Cơ sở lý luận của quản lý giáo dục hòa nhập cho học sinh khuyết tật ở Việt Nam*, *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt, Kỳ 2.
5. Quốc hội (2019), *Luật giáo dục*, Luật số 43/2019/QH14, Hà Nội.
6. Lê Văn Tạc (2006), *Giáo dục hòa nhập trẻ khuyết tật bậc tiểu học*, Nxb Lao động xã hội, Hà Nội.

**A STUDY ON FACTORS AFFECTING
INCLUSIVE EDUCATION MANAGEMENT FOR STUDENTS WITH
DISABILITIES THROUGH EXPERIENTIAL AND CAREER
GUIDANCE ACTIVITIES IN SECONDARY SCHOOLS
IN NAM TU LIEM DISTRICT, HANOI CITY**

Abstract: *The study conducted a survey on factors affecting inclusive education management for disabled students through experiential and career guidance activities at secondary schools in Nam Tu Liem District, Hanoi City. These factors include: the capacity of school administrators; the ability of teachers, specialized educators, and school staff to implement inclusive education; characteristics of disabled students at secondary schools; availability of financial resources, facilities, equipment, and the school's educational environment; parental involvement in inclusive education for disabled students through experiential and career guidance activities at secondary schools; collaboration between schools and experts in the field of special education; and policies on the implementation of inclusive education at secondary schools. The study's results analyzed and evaluated the level of influence of these factors, highlighting both positive and negative impacts on inclusive education activities for disabled students through experiential and career guidance activities at secondary schools in Nam Tu Liem District, Hanoi City in the current context.*

Keywords: *Students with disabilities, experiential activities, career guidance, inclusive education management, secondary school, influencing factors.*